

ИРН АР08856914 «2020-2022 жж. арналған Қазақстан Республикасының аумағындағы арбовирустардың мониторингі»

Жоба жетекшісі: Султанкулова К.Т., б.ғ.к., профессор

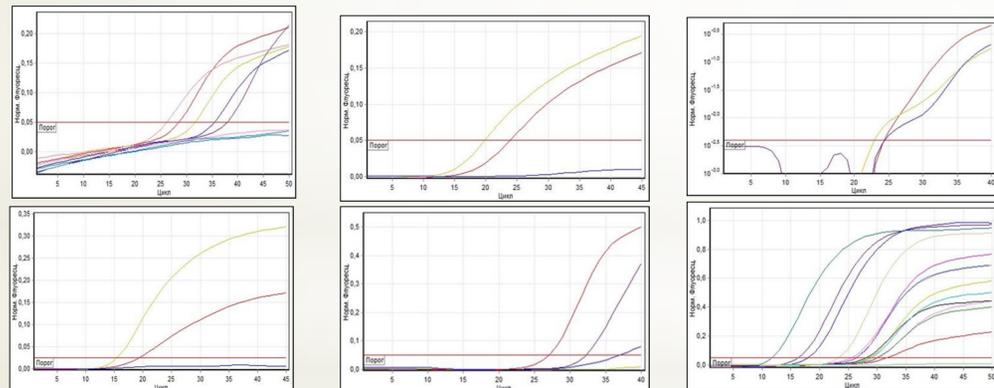

Жұмыстың мақсаты

Қоздырғыштары айналымындағы негізгі буындарды анықтау үшін Қазақстанның әртүрлі өңірлеріндегі арбовирустардың мониторингі, 2021-2022 жылдары еліміздің әртүрлі өңірлеріндегі вирустардың таралуын бағалау және генетикалық әртүрлілігін анықтау.

https://www.google.com/search?q=сбор+клещей&scs_esv

2021-2022 жылдары ҚР түрлі өңірлерінде жиналған биологиялық материалдардағы арбовирустарды анықтау бойынша зертханалық зерттеулер.

Нәтижелері

- ✓ Жобаны іске асыру барысында 2021-2022 жылдары қан соратын жәндіктер мен кенелерді жинау үшін 7 көшпелі экспедиция өткізілді. Түркістан, Батыс Қазақстан, Маңғыстау, Жамбыл, Алматы облыстарынан кенелер мен қан соратын жәндіктердің әртүрлі түрлерінің үлгілері жиналды.
- ✓ Жабайы құстар арасында арбовирус резервуарларына мониторинг жүргізілді. БНБ мониторингі кезінде Жамбыл облысының "Шақпақ" орнитологиялық станциясының маңында тұратын Meropidae, Hirundinidae, Motacillidae, Turdidae, Falconidae, Ianiidae, Sylviidae, Paridae тұқымдас жабайы құстардан 100 сынама пайдаланылды.
- ✓ 2021-2022 жылдары Қазақстан аумағында айналымда жүрген келесі арбовирустар анықталды: КҚГБ, КЭ, БНБ және НД. Қазақстан аумағында 2021-2022 жылдары иксод кенелерінде айналатын қазақстандық КҚГБ, КЭ және НД арбовирустарының культуралық және молекулалық-генетикалық қасиеттері зерттелді. Алынған мониторинг деректері ГАЗ технологиялары арқылы электрондық карталарда бейнеленген.
- ✓ КҚГБ вирусының Kazakhstan/Turkestan/154/2021, KZ/Turkestan/13/2021, Kazakhstan/Zhalagash/68/2021, Kazakhstan/Ryskylov/87/2021 және KZ/Turkestan/12/2022 изоляттарының; КЭ вирусының Kazakhstan/1/2021, Kazakhstan/2/2021 және KZ/Uzunagash/7 / 2022 изоляттарының; БНБ вирусының Shакрак-HR-44 және Shакрак-PC-32 изоляттары; НД вирусының KZ/Bokeyorda/2021/7 және KZ/Bokeyorda/2022/13 штамдарының генетикалық тәлқұжаттары жасалды.
- ✓ НД вирусының KZ/Bokeyorda/2021/7 және KZ/Bokeyorda/2022/13 штамдары ҚР ДСМ БҚПҒЗИ микроорганизмдер жинағына сақталды.

Жарияланымдар тізімі

- ❖ Sultankulova K.T., Melisbek A.M., Kozhabergenov N.S., Burashev Ye.D., Mukhami N.N., Orynbayev M.B., Zakarya K.D. Detecting of the West Nile Fever in wild birds of Kazakhstan. Вестник КазНУ, Экологическая серия, №3 (68), 2021 стр. 64-71(КОКСОН).
- ❖ Султанкулова К.Т., Шыныбекова Г.О., Мухами Н.Н., Червякова О.В., Мелисбек А.М., Кожабергенов Н.С., Орынбаев М.Б. Детекция и генотипирование вируса ККГЛ в популяциях клещей на территории Жамбылской области. Вестник ЕНУ имени Л.Н. Гумилева. Серия Биологические науки, № 1(138)/2022 стр. 17-28 (КОКСОН).
- ❖ Sultankulova K.T., Shynybekova G.O., Kozhabergenov N.S., Mukhami N.N., Chervyakova O.V., Burashev Ye. D., Zakarya K.D., Nakhanov A.K., Barakbayev K.B., Orynbayev M.B. The Prevalence and Genetic Variants of the CCHF Virus Circulating among Ticks in the Southern Regions of Kazakhstan Pathogens 2022, MDPI doi:10.3390/pathogens11080841 Web of Science, Q2.
- ❖ Sultankulova K.T., Shynybekova G.O., Issabek A.U., Mukhami N.N., Melisbek A.M., Chervyakova O.V., Kozhabergenov N.S., Barmak S.M., Bopi A.K., Omarova Z.D., Alibekova D.A., Argimbayeva T.U., Namet A.M., Zuban I.A., Orynbayev M.B. The prevalence of pathogens among ticks collected from livestock in Kazakhstan. Pathogens 2022, MDPI doi:10.3390/pathogens11101206 Web of Science, Q2.